

Motion till riksdagen 2025/26:1702

av Staffan Eklöf (SD)

Förutsättningar för Sveriges fortsatta roll som kunskapsnation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av Sveriges befintliga strukturer för stöd till svenska aktörer för att ta till vara den ekonomiska potentialen från forskning och innovationer, med syftet att förbättra dessa möjligheter, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett innovationsland. Vid internationella jämförelser ligger Sverige högt. Flera av de genombrott som har varit viktiga för mänskligheten har gjorts i Sverige. Sveriges förmåga att ta tillvara den ekonomiska potentialen i forskning och innovationer är dock låg i en internationell jämförelse.

Sverige konkurrerar på världsmarknaden med kunskapstunga produkter och kvalitet snarare än pris. Det är viktigt att behålla denna position. Skulle Sverige mista sin position som kunskapsnation och i större utsträckning tvingas konkurrera med pris, skulle det få stora negativa återverkningar på det svenska samhället. Levnadsstandarden skulle sannolikt minska och arbetslösheten öka. De ekonomiska skillnaderna skulle också riskera att öka.

Medvetandet om immaterialrätt är lågt i Sverige idag. Det gör att produkter som skulle ha kunnat utvecklas inte gör det, till förfång för hela världen. Det gör också att produkter som utvecklas inte leder till ekonomiska fördelar för Sverige. Samtidigt tilltar risken för idé- och teknikstöld utförd av skrupelfria internationella aktörer, vilket hotar Sveriges roll som kunskapsnation.

Detta ”läckage” av idéer måste hejdas. Tänkbara åtgärder är att öka medvetandet om immaterialrätt och förutsättningarna för att realisera produkter i högskolor, universitet, företag och andra delar av det svenska samhället. Immaterialrätt bör vara ett inslag i de flesta universitets- och högskoleutbildningar. Man bör även överväga att inkludera

introduktionskurser i ämnet i läroplanen för gymnasiets olika tekniska program. Det skulle medvetandegöra fler, vilket senare skulle kunna leda till att fler idéer tillvaratas. Man skulle även kunna inrätta ett nationellt kunskapscentrum för immateriella rättigheter enligt finsk modell. Man skulle även kunna överväga täta samarbeten mellan universitet och företag enligt amerikansk modell. Initiativ för att främja möjligheterna för personer i kunskapsintensiva roller i myndigheter att återinträda i akademisk forskning bör också övervägas, för att idéer som uppstår på myndigheter bättre ska tas tillvara. En översyn av de interna strukturerna *inom* akademin för att tillvarata kommersiellt intressanta idéer är också viktig. Slutligen måste samhället hjälpa företag och lärosäten aktivt att skydda idéer från stöld. Det kan handla om allt från teknikstöd till ändrade krav och regler vid invandring för studier och arbete.

Jag anser att en översyn bör göras, mot bakgrund av vad som har sagts i denna motion, av Sveriges befintliga strukturer för stöd till svenska aktörer att ta tillvara den ekonomiska potentialen från forskning och innovationer, med syftet att förbättra dessa möjligheter.

Staffan Eklöf (SD)